VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ NARIADENIE
OBCE VEĽKÝ GROB
č. 2/2025

o starostlivosti o verejnú zeleň a ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene

- Návrh VZN vyvesený na úradnej tabuli obce dňa: 17.01.2025
- Návrh VZN zverejnený na elektronickej úradnej tabuli obce dňa: 17.01.2025
- Lehota na predloženie pripomienok k návrhu VZN do (včítane): 31.01.2025
- Doručené pripomienky v počte: 0
- Vyhodnotenie pripomienok k návrhu VZN uskutočnené dňa: -
- Vyhodnotenie pripomienok k návrhu VZN doručené poslancom dňa: -
- VZN Schválené obecným zastupiteľstvom vo Veľkom Grobe dňa 06.02.2025, uznesením č. 6/2025
- VZN vyvesené na úradnej tabuli obce dňa 07.02.2025; zvesené z úradnej tabule dňa 22.02.2025
- VZN zverejnené na elektronickej úradnej tabuli obce od 07.02.2025 do 22.02.2025
- VZN zverejnené na internetovej adrese obce dňa: 07.02.2025
- VZN nadobúda účinnosť dňom: 22.02.2025

starosta obce

Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Grobe podľa § 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a § 69 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny **v y d á v a** toto

VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ NARIADENIE

OBCE VEĽKÝ GROB

č. 2/2025

o starostlivosti o verejnú zeleň a ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene

§ 1
Úvodné ustanovenie

1. Toto VZN určuje podmienky pri správe a ochrane verejnej zelene (ďalej len „starostlivosť o verejnú zeleň"), ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene na území obce Veľký Grob, ako aj povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene.
2. Všetky činnosti, zásady a postupy súvisiace s tvorbou, údržbou a ochranou verejnej zelene musia byť v súlade s platným územným plánom a ostatnými záväznými dokumentmi obce Veľký Grob.

§ 2
Základné pojmy

1. Zeleň je zložka životného prostredia tvorená súborom živých a neživých prvkov, ktorá sa vyvinula v prirodzenom prostredí, alebo vznikla cieľavedomou ľudskou činnosťou usporiadaním podľa zásad záhradnej a krajinnej architektúry na pozemkoch, alebo ich častiach do plošných útvarov, alebo ako solitéry. Zeleňou sa rozumie na účely tohto nariadenia aj zeleň vzniknutá na stavebných konštrukciách, na stavebných objektoch ako strešná zeleň alebo v nádobách a zeleň v komunitných záhradách.
2. Zeleň je organickou súčasťou vnútornej štruktúry sídla. V urbánnom prostredí plní hygienickú, rekreačnú, estetickú, kompozičnú, ekologickú, ochrannú a izolačnú funkciu. Pôsobí tiež ako integrujúci činiteľ sídla a okolitej krajiny.
3. Na účely tohto VZN sa rozumie:
   a) **verejnou zeleňou** zeleň na pozemkoch vo vlastníctve obce/mesta; plocha verejnej zelene je verejnosti voľne prístupná,
   b) **vyhradenou zeleňou** zeleň, ktorej užívanie je obmedzené časom alebo druhom návštevníkov; ide o zeleň v areáloch cintorínov, škôl, športových a rekreačných zariadení a pod.,
   c) **súkromnou zeleňou** plochy zelene vo vlastníctve fyzických osôb a právnických osôb; ide najmä o záhrady rodinných domov, inštitúcií, firiem, hotelov, reštaurácií, zeleň obchodných centier a pod.,
   d) **plochou zelene** priemet pozemku alebo jeho plošnej časti tvoriaci ucelený a priestorový útvar zelene so samostatným režimom užívania a starostlivosti,

e) **trávnikom** udržiavaná trávnatá plocha parkového typu so špecifickým spôsobom údržby, založenia a skladbou rastlín, ktorú tvoria prevažne trávy a byliny,

f) **kvetnatou lúkou** rôznorodá zmes tráv, bylín a kvetín,

g) **oprávneným užívateľom** pozemku vo vlastníctve obce sa na účely tohto nariadenia rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tento pozemok užíva na základe právnych predpisov, najmä na základe zmlúv, alebo na základe rozhodnutí verejnej správy,

h) **živé prvky zelene** sú tvorené stromami, krami a bylinami vo všetkých ich vývinových štádiách a ich spoločenstvá:
   1. *drevina* je strom alebo ker vrátane jeho koreňovej sústavy, rastúci jednotlivo alebo v skupinách mimo lesného pôdneho fondu;
   2. *strom* je drevina s diferencovanou stonkou, v dolnej časti vytvárajúca priamy nerozkonárený kmeň, ktorý v hornej časti prechádza do rozkonárenej koruny, stromy sa vyznačujú sekundárnym hrubnutím stonky (kmeňa);
   3. *ker* je drevina s rozkonárenou stonkou spravidla už od bázy;
   4. *bylina* je rastová forma rastliny s nedrevnatejúcou stonkou.

i) **invázne druhy rastlín** sú nepôvodné druhy rastlín, ktoré sa samovoľne šíria a vytláčajú pôvodné druhy z ich prirodzených biotopov a znižujú biologickú rozmanitosť a sú uvedené v Zozname inváznych druhov rastlín v osobitnom predpise,[1]

j) **koreňová zóna stromu** je priemetom koruny stromu zväčšená od jej okraja o 1,5 m na každú stranu, v prípade stĺpovitých druhov drevín je priemet koruny stromu zväčšený od jej okraja o 3 m na každú stranu. Koreňová zóna stromu je jednou z najdôležitejších životných častí drevín a preto musí byť chránená. V prípade existujúcej pevnej prekážky v koreňovej zóne stromu (teleso cestnej komunikácie, budova, fólie proti zakoreneniu, zhutnené výkopy a násypy pre inžinierske siete a podobne) je táto zóna prerušená v mieste dotyku s prekážkou,

k) **neživými prvkami zelene** sú:
   1. prvky, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť živých prvkov zelene ako pôdny substrát, mulčovací materiál, opory, držiaky a konštrukcie na vedenie rastlín, bezpečnostné väzby stromov, atď.;
   2. konštrukčné prvky ako chodníky, schody, múriky a oporné múry, oplotenia, vodné prvky;
   3. prvky drobnej architektúry (prenosné alebo stabilné) ako napríklad lavičky, zariadenia detských ihrísk, koše na odpadky a pod. a dekoratívne prvky ako sochy, solitérne kamene a pod.;
   4. technologické prvky – prvky závlahových systémov a systémov osvetlenia;
   5. terénne modelácie.

l) **vonkajším vzhľadom drevín** je ich veľkosť, tvar, obrys koruny, charakter rastu, vetvenia, olistenia a farba a textúra jednotlivých morfologických častí dreviny, ktoré sú charakteristické pre jej druh.

STAROSTLIVOSŤ O VEREJNÚ ZELEŇ

§ 3
Všeobecné ustanovenia starostlivosti o verejnú zeleň

[1] Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

1. Starostlivosťou o verejnú zeleň sa rozumie nepretržitý proces, ktorý vedie k zachovaniu a zlepšeniu ekologických, estetických a spoločenských funkcií zelene v urbanizovanom prostredí.
2. Starostlivosť o verejnú zeleň zahŕňa najmä tieto činnosti:
   a) evidencia verejnej zelene;
   b) tvorba verejnej zelene;
   c) prosperita verejnej zelene;
   d) zakladanie novej zelene;
   e) ochrana verejnej zelene.
3. Starostlivosť o verejnú zeleň zabezpečuje obec, prípadne právnická osoba poverená správou verejnej zelene (ďalej len „správca zelene“) a oprávnený užívateľ pozemku.

§ 4
Tvorba verejnej zelene

1. Verejnú zeleň je nutné vytvárať v rozsahu nevyhnutnom pre zabezpečenie zdravotne neškodného a esteticky vyváženého životného prostredia a potrieb ekologickej stability územia na plochách na to určených, prípadne na iných vhodných plochách. Pri tvorbe verejnej zelene je bezpodmienečne nutné rešpektovať existujúce prírodné útvary vrátane modelácie terénu, vodných plôch, existujúcich prirodzených ekosystémov, ako aj nároky jednotlivých drevín a rôznorodosť biotopov.
2. Projektovanie a výsadba verejnej zelene sa riadi zásadami záhradnej a krajinnej architektúry, právnymi predpismi, stanoviskom pamiatkového úradu a stanoviskom alebo rozhodnutím cestného správneho orgánu, rešpektuje ochranné pásma inžinierskych sietí a požiadavky na racionálnu údržbu a ochranu.
3. Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má záujem o výsadbu živých prvkov zelene na plochách verejnej zelene, je povinná rešpektovať podmienky vlastníka pozemku na ktorom sa nachádza verejná zeleň formulované v jeho písomnom súhlase na výsadbu. V prípade, ak je pozemok vrátane verejnej zelene, alebo verejná zeleň zverená do správy správcu, vlastník pozemku si za účelom vydania písomného súhlasu vyžiada k tomuto stanovisko správcu.
4. V prípade trvalého zabratia verejnej zelene je každá fyzická osoba alebo právnická osoba zaberajúca verejnú zeleň povinná v lokalite určenej vlastníkom pozemku, na ktorom sa zaberaná verejná zeleň nachádza, zriadiť novú zeleň, najmenej v rozsahu zodpovedajúcom ploche zabranej zelene. V prípade, ak je v určenej lokalite pozemok alebo verejná zeleň zverená do správy správcu, vlastník pozemku si vyžiada k predmetnému stanovisko správcu.

§ 5
Údržba verejnej zelene

1. Údržba verejnej zelene je cieľavedomá činnosť zameraná na udržiavanie zelene vo vyhovujúcom stave tak, aby mohla plniť svoje funkcie v urbanizovanom prostredí.
2. Plánovaná a pravidelná údržba verejnej zelene musí vytvárať podmienky pre optimálny rast a vývoj zelene. Údržba zelene prebieha nepretržite a riadi sa ekologickými, urbanistickými, estetickými, biotechnickými a bezpečnostnými zásadami.
3. Oprávnený užívateľ alebo správca zelene je povinný zabezpečovať celoročnú odbornú údržbu verejnej zelene, jej ošetrovanie a obnovu na vlastné náklady tak, aby spĺňala kvalitatívne, funkčné a estetické požiadavky na ňu kladené.

4. Ak oprávnený užívateľ alebo správca zelene neudržiava pozemok v súlade s týmto VZN, obec ho vyzve na zjednanie nápravy a na odstránenie nedostatkov v určenej lehote písomnou formou.

5. Údržbou verejnej zelene sa rozumie najmä:
   a) udržiavanie čistoty na plochách verejnej zelene, vyprázdňovanie a údržba odpadových košov osadených v zeleni;
   b) kosenie plôch verejnej zelene a ich vyhrabávanie - kosenie trávnikov na území obce je správca zelene povinný vykonávať pri výške porastu 20 cm a v mestskej pamiatkovej rezervácií a mestskej pamiatkovej zóne v parkoch a v parkovo upravovaných plochách pri výške porastu 12 cm;
   c) pokosenú trávu ako aj iné zhrabky z verejnej zelene, konáre kríkov a stromov po reze, drevnú hmotu po výrube je správca zelene povinný odstrániť do 3 dní po vykonaní prác;
   d) kosenie kvetnatých lúk a ich vyhrabávanie - kosenie kvetnatých lúk, závisí od druhového zloženia lúky a od ich životných nárokov. Kvetnatá lúka sa zväčša kosí 1-2 krát za rok. Vo vegetačnom období sa nikdy nekosí cela plocha jednorazovo;
   e) odburiňovanie, prevzdušňovanie, hnojenie a polievanie verejnej zelene, a údržba drevín, hlavne orezávanie výchovnými, udržiavacími, stabilizačnými a tvarovacími rezmi;
   f) ochrana proti škodcom, parazitom a chorobám;
   g) údržba sadovnícky neupravených plôch v nezaburinenom stave pri maximálnej výške bylinného porastu 25 cm;
   h) údržba neživých prvkov verejnej zelene - zabezpečovaním nutnej opravy, obnovy náterov, prípadne výmenou celého poškodeného zariadenia;
   i) obnova existujúcej verejnej zelene a výsadba novej verejnej zelene.

§ 6
Ochrana verejnej zelene

1. Ochrana verejnej zelene je komplexná činnosť zameraná na udržanie všetkých jej funkcií v urbanizovanom prostredí, v súlade s princípom trvalej udržateľnosti. Cieľom ochrany verejnej zelene je predchádzanie vplyvom a zásahom, ktoré ohrozujú, poškodzujú alebo ničia stav a podmienky rastu a vývoja verejnej zelene.

2. Cieľom ochrany verejnej zelene je najmä zamedziť:
   a) mechanickému, chemickému a inému poškodzovaniu verejnej zelene;
   b) zmenám životných podmienok verejnej zelene (zmenšovanie a obmedzovanie adekvátneho a kvalitatívne dostačujúceho výsadbového priestoru pre drevinu a jej koreňový systém s ohľadom na nároky daného druhu, štruktúry pôdy, vodného režimu, chemického zloženia pôdy a pod.);
   c) neopodstatnenej likvidácii verejnej zelene.

3. Pri užívaní verejnej zelene je povinnosťou každého vyvarovať sa všetkého, čo by viedlo k jej poškodeniu.

4. Na účely tohto VZN sa za poškodenie verejnej zelene považuje najmä:
   a) odcudzovanie, ničenie, trhanie, lámanie, neodborné orezávanie alebo iné poškodzovanie rastlín – bylín a drevín vo všetkých vývojových štádiách;
   b) porušovanie pôdneho krytu, zmeny životných podmienok verejnej zelene, vykonávanie terénnych úprav a úprav verejnej zelene bez povolenia vlastníka, resp. správcu pozemku;
   c) poškodzovanie a neoprávnené premiestňovanie neživých prvkov verejnej zelene;
   d) znečisťovanie plochy verejnej zelene odpadkami, ohorkami z cigariet a inými nečistotami;
   e) poškodzovanie verejnej zelene domácimi zvieratami;
   f) kúpanie sa vo fontánach a okrasných jazierkach, zahrnutých do plôch verejnej zelene, ak nie sú na to určené;

g) svojvoľné vysádzanie živých a umiestňovanie neživých prvkov zelene do plôch verejnej zelene bez predchádzajúceho písomného súhlasu vlastníka pozemku.

OCHRANA DREVÍN

§ 7
Všeobecné ustanovenia o ochrane drevín

1. Ochrana drevín na účely tohto VZN je komplexná činnosť zameraná na udržanie a zlepšovanie zdravotného stavu drevín, celkového vonkajšieho vzhľadu drevín a na odstránenie následkov ich poškodenia tak, aby dreviny mohli plniť svoje funkcie.
2. Pri výrube drevín ako súčasti verejnej zelene pri bytových domoch na základe požiadavky obyvateľov musí byť k žiadosti o vydanie súhlasu vlastníka pozemku s výrubom dreviny doložená zápisnica zo schôdze vlastníkov bytov priamo dotknutej nehnuteľnosti.
3. Na účely tohto VZN sa poškodzovaním drevín rozumie:
   a) poškodzovanie a ničenie dreviny mechanicky, chemicky prípade akýmkoľvek iným spôsobom; za poškodenie sa považuje aj každý neoprávnený a neodborný zásah rezom, lámaním či tvarovanie koruny, zásah do koreňovej sústavy dreviny;
   b) pripevňovanie a umiestňovanie akýchkoľvek predmetov, alebo zariadení na dreviny okrem predmetov, na pripevnenie ktorých dal správca zelene súhlas (vianočná výzdoba, plagáty, fotografie);
   c) sánkovanie a lyžovanie sa na miestach s výsadbou kríkov a mladých stromov;
   d) vykonávanie akýchkoľvek iných zásahov alebo činností, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú zdravotný stav a celkový vonkajší vzhľad drevín;
   e) pohyb dopravných prostriedkov a iných ťažkých mechanizmov v koreňovej zóne stromov;
   f) umiestňovanie dočasných stavieb (letné terasy, reklamné stany, prístrešky a pod.) v koreňovej zóne stromov.
4. Za účelom zabezpečenia ochrany drevín je osoba vykonávajúca akékoľvek zásahy do verejnej zelene povinná:
   a) zabezpečiť ochranu koreňovej zóny stromov pred mechanickým a iným poškodením jej vyhradením a oplotením. V prípade nutnosti pojazdu mechanizmov v koreňovej zóne stromov je nutné použiť ochranné prvky ako napríklad betónové, plastové, drevené panely a pod. tak, aby došlo k rozloženiu váhy strojov rovnomerne. Kmene stromov budú v takýchto prípadoch chránené ochranným debnením proti mechanickému poškodeniu. Debnenie bude samostatný prvok a nebude sa dotýkať kmeňa stromu, resp. strom nebude jeho oporou;
   b) zabezpečiť, aby v koreňovej zóne stromov nedošlo k akejkoľvek novej navážke materiálu, alebo rozhrňovaniu výkopovej zeminy. Výkopová zemina sa ukladá mimo koreňovú zónu stromov. V prípade nutnosti (v odôvodnených prípadoch) v závislosti od druhu dreviny je možné vytvoriť návažku zeminy v koreňovej zóne stromu len hrubozrnným materiálom, prepúšťajúcim vodu a vzduch a to maximálne do výšky 20 cm a rozprestretie materiálu musí byť v minimálnej vzdialenosti 1 m od päty kmeňa;
   c) v odôvodnených prípadoch po písomnom súhlase vlastníka pozemku viesť výkopovú ryhu v koreňovej zóne stromu minimálne vo vzdialenosti štvornásobku obvodu kmeňa meraného vo výške 1,3 m, najmenej však 2,5 m od päty kmeňa. V prípade opráv existujúcich inžinierskych sietí nachádzajúcich sa v koreňovej zóne stromov a v prípade, že priestorové podmienky to nedovoľujú inak, budú stanovené podmienky vlastníkom pozemku pre takýto výkop v priestoroch koreňovej zóny stromu. Počas výkopových prác nesmú byť poškodené, prerušené a odstránené korene s obvodom viac ako 12 cm, pri výskyte takto hrubých koreňov je nutné ich zachovať a výkopovú ryhu hĺbiť ručne, resp. pretláčaním. Ak dôjde k prerušeniu takýchto koreňov je nutné bezodkladne zabezpečiť

ochranu koreňovou clonou (napr. drevené debnenie v ryhe obsypané humusovou zeminou), tak aby nedošlo k ich preschnutiu;

d) zamedziť možnej kontaminácii koreňovej zóny stromu; je zakázané v koreňovej zóne stromu skladovať nebezpečné látky poškodzujúce rastliny, pôdu a vodu napr. rozpúšťadlá, minerálne oleje, kyseliny, tuky, farby, cement, alebo iné spojivá, vápno, sadru a podobne;
e) aby prípadné terénne modelácie boli realizované výlučne mimo koreňovej zóny stromu, v odôvodnených prípadoch po písomnom súhlase vlastníka pozemku minimálne 2,5 m od päty kmeňa stromu;
f) aby v odôvodnených prípadoch po písomnom súhlase vlastníka pozemku o prejazde mechanizmov a prác v koreňovej zóne stromov bol vykonaný preventívny odborný orez konárov;
g) zabezpečiť práce tak, aby v koreňovej zóne stromov a pod korunami stromov nepoužívala žiadne externé zdroje tepla, zdroje sálajúce teplo do priestoru, ktoré môžu poškodiť kmeň a korunu stromov (napríklad dieselová elektrocentrála, naftový agregát, plynové sálače a pod.);
h) po ukončení prác bezodkladne zabezpečiť odstránenie odpadu, nežiaduceho materiálu a úpravu verejnej zelene podľa pokynov správcu alebo vlastníka pozemku.

§ 8
Kontrola a sankcie

1. Vykonávať kontrolu dodržiavania tohto VZN sú oprávnení starosta obce a poverení zamestnanci obce Veľký Grob.
2. Za porušenie povinností uložených týmto VZN môže obec/mesto uložiť sankcie podľa osobitných predpisov.[2]

§ 9
Záverečné ustanovenia

1. Toto všeobecne záväzné nariadenie bolo schválené na zasadnutí Obecného zastupiteľstva vo Veľkom Grobe dňa 06.02.2025 uznesením č. 6/2025. Toto všeobecne záväzné nariadenie nadobúda účinnosť 22.02.2025.

starosta obce

[2] Zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.